

w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Uczelni Państwowej im. Jana Grodka w Sanoku o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku psychologia na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WKS.8014.18.2023.4.AZ

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią I zespołu nauk społecznych, prowadzącego działalność w zakresie dyscyplin: nauki o bezpieczeństwie, nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki o polityce i administracji, nauki prawne, nauki socjologiczne, pedagogika, prawo kanoniczne, psychologia, stosunki międzynarodowe wyraża:

negatywną opinię

w związku z tym, że nie są spełnione warunki prowadzenia studiów na kierunku psychologia na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym.

Uzasadnienie:

1. W opisie zakładanych efektów uczenia się występują nierównoważności zakresowe między zakładanymi efektami, obok siebie występują efekty szczegółowe i o dużym stopniu ogólności, źle zdefiniowane. W przypadku niektórych efektów uczenia się w zakresie wiedzy można stwierdzić znaczną ich ogólnikowość oraz duży i nieprecyzyjnie określony zakres treściowy, jak np. K_W12 „ma wiedzę z zakresu psychologii osobowości i różnic indywidualnych”, K_W14 „ma wiedzę z zakresu procesów poznawczych, psychologii emocji i motywacji” lub K_W05 „zna narzędzia i techniki poznawania, opisu i interpretacji uwarunkowań środowiskowych i kulturowych dla praktyki psychologicznej”. Podobne zróżnicowanie występuje także w przypadku efektów uczenia się w zakresie umiejętności. Przykładem ogólnikowego i nieprecyzyjnego efektu jest efekt: K_U06 „absolwent potrafi (...) formułować i rozwiązywać problemy na płaszczyźnie teoretycznej i w praktyce psychologicznej”.
2. Treść efektów uczenia się sformułowanych dla zajęć jest powtórzeniem efektów uczenia się zakładanych dla kierunku. Przykładem może być przyporządkowanie efektu uczenia się w zakresie wiedzy sformułowanego dla zajęć *instytucje profilaktyczne i pomocy społecznej*, który uzyskał brzmienie: „zna i rozumie podstawowe pojęcia dotyczące ochrony własności intelektualnej, prawnych aspektów zawodu psychologa szczególnie w odniesieniu do zasadniczych narzędzi psychologicznych, które podlegają ochronie; zna i rozumie problemy etyczne, bioetyczne we współczesnym świecie dotyczące norm i reguł postępowania w badaniach naukowych oraz praktyce psychologicznej” do kierunkowego efektu uczenia się w zakresie wiedzy K_W07: „zna rodzaje instytucji pomocowych i życia społecznego, ich strukturę, funkcje i zachodzące między nimi relacje w perspektywie pracy psychologa”. Takie przyporządkowanie nie jest uzasadnione, szczególnie, że Wnioskodawca

sformułował odpowiedni efekt uczenia się dotyczący kwestii etycznych wykonywania zawodu psychologa. Efekt ten oznaczony jako K_W25 uzyskał brzmienie: „absolwent ... zna i rozumie podstawowe pojęcia dotyczące ochrony własności intelektualnej, prawnych aspektów zawodu psychologa szczególnie w odniesieniu do zasadniczych narzędzi psychologicznych, które podlegają ochronie; zna i rozumie problemy etyczne, bioetyczne we współczesnym świecie dotyczące norm i reguł postępowania w badaniach naukowych oraz praktyce psychologicznej”. Oznacza to, że treść tego efektu kierunkowego pokrywa się w całości z treścią wspomnianego powyżej efektu uczenia się sformułowanego dla zajęć.

3. Zajęcia traktowane przez Wnioskodawcę jako zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne nie spełniają warunku określonego w §6 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, gdyż nie zostało określone, jakie czynności praktyczne będą wykonywane przez studentów, ani nie udowodniono we wniosku, że studenci będą wykonywać te ćwiczenia w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z kierunkiem i deklarowanej przez Wnioskodawcę w sylwetce absolwenta. Przeważającej większości zajęć, które w zamierzeniu mają te umiejętności kształtować, nie są przypisane specyficzne efekty uczenia się opisujące efekty w zakresie umiejętności, nie zostały opisane miejsca w których umiejętności praktyczne są ćwiczone pod okiem nauczyciela, a zadania praktyczne, określone w sylabusach mają być wykonane przez studenta bez bezpośredniego kontaktu z nauczycielem i czas na ich wykonanie – choć także bardzo ograniczony i niezapewniający możliwości wykonania zadań, często wielokrotnie przekracza czas na wyćwiczenie czynności praktycznych potrzebnych do wykonania zadań
4. Dla praktyk zawodowych nie sformułowano efektów uczenia się przypisanych do zajęć. Nie wskazano także specyficznych umiejętności praktycznych, które realizacja tych zajęć pozwoli osiągnąć lub zadań, które student powinien zrealizować w trakcie odbywania praktyki. W efekcie nie jest możliwe określenie, jakie umiejętności praktyczne ma opanować student po odbyciu praktyki zawodowej i jakie zadania profesjonalne jest zobowiązany w trakcie praktyki realizować, aby potwierdzić uzyskanie tych umiejętności. W związku z tym niemożliwe jest sprawdzenie, czy student osiągnął efekty uczenia się zakładane dla praktyk, a tym samym zaliczenia mu praktyk zawodowych, co jest jednym warunków ukończenia studiów i uzyskania dyplomu.
5. Nieprawidłowo zaplanowano zajęcia kształtujące umiejętności językowe studentów w zakresie posługiwania się językiem obcym. Zgodnie z informacjami zawartymi we wniosku przewiduje się, że wszyscy studenci po zakończeniu zajęć w zakresie języka obcego osiągną poziom odpowiadający poziomowi B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Jednak założona przez Wnioskodawcę forma zajęć przewidziana w programie studiów tego nie gwarantuje. Brakuje wymagań wstępnych dotyczących kompetencji językowych kandydatów na studia oraz szczegółowych informacji dotyczących podręczników do nauki języka obcego.
6. Metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów zostały dobrane w sposób niewłaściwy. Poszczególne metody są stosowane dowolnie, bez wskazania jasnych i przejrzystych zasad ich stosowania. W większości przypadków opis poszczególnych metod jest nieprecyzyjny. W szczególności dotyczy to sposobu weryfikacji

- i oceny efektów uczenia w zakresie umiejętności, co jest szczególnie istotne dla studiów o profilu praktycznym.
7. Organizacja procesu dyplomowania nie została przejrzysto przedstawiona. Nie zaprezentowano oczekiwanego charakteru pracy dyplomowej (opracowanie teoretyczne, praca empiryczna) lub jej strony formalnej.
  8. W proponowanej obsadzie zajęć stwierdzono nieprawidłowości związane z powierzaniem zajęć nauczycielom akademickim i innym osobom, których dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe w zakresie tematyki przypisanej zajęciom w sylabusach nie umożliwiają prawidłowej realizacji zajęć. Szczegółowy wykaz nieprawidłowo obsadzonych zajęć znajduje się w załączniku do uchwały.
  9. Sekwencja zajęć nie jest prawidłowa. Przykładowo, w semestrze 1 zaplanowano realizację zajęć *trening twórczości*, w sylabusie którego wskazano, że do realizacji zajęć wymagana jest „wiedza z zakresy psychologii ogólnej i rozwojowej” (przyczone dosłownie). Wiedzę z zakresu psychologii rozwojowej jednak studenci będą mieli szansę zdobyć dopiero w trakcie 2 roku, gdy będą uczestniczyć w zajęciach *psychologia rozwoju dzieci i młodzieży*. Efektywna realizacja tych zajęć dodatkowo wymaga od studenta rozumienia takich zjawisk psychicznych jak emocje i motywacje, procesy poznawcze czy różnice indywidualne. Studenci będą mieli szansę zdobywać tę wiedzę dopiero na kolejnym roku studiów. Podobny problem występuje w przypadku zajęć *trening umiejętności wychowawczych*, zaplanowanego do realizacji w 2 semestrze, dla którego sformułowano wymagania wstępne w brzmieniu: „wiedza z zakresu psychologii ogólnej, wychowawczej i rozwojowej”. Wiedzę z zakresu psychologii rozwojowej studenci zdobywać będą na 2 roku, natomiast zajęcia *psychologia wychowania i nauczania* będą realizowane dopiero na roku 3. Planowanie zajęć dotyczących umiejętności wychowawczych bez uprzedniej realizacji zajęć podstawowych dla tej problematyki jest nieprawidłowe. Podobna sytuacja występuje w przypadku zajęć *psychologia komunikacji*, którego realizację zaplanowano w 3 semestrze, co istotnie poprzedza możliwość udziału studentów w zajęciach w ramach zajęć *psychologia społeczna*, przewidzianego w harmonogramie realizacji programu studiów dopiero w semestrze 5. Innym problemem jest planowanie w ramach zajęć form aktywności studenta, która wymaga od niego posiadania wiedzy lub kompetencji z określonego zakresu, które będzie miał szansę zdobyć na późniejszych etapach kształcenia, co również jest nieprawidłowe. Przykładem mogą być, zaplanowane w 3 semestrze studiów, zajęcia *psychologia różnic indywidualnych*, w sylabusie których wskazano, że jednym z warunków zaliczenia zajęć jest przeprowadzenie badań i sporządzenie odpowiedniego raportu. Jednak studenci będą mieli szansę uczestniczyć w zajęciach, które dotyczą szeroko rozumianej metodologii badań psychologicznych dopiero w kolejnych semestrach: *podstawy psychometrii* (semestr 4), *metodologia badań psychologicznych* (semestr 6), *statystyka opisowa* (semestr 8). Wymaganie od studentów znajomości metodologii badań psychologicznych wcześniej nie jest uzasadnione. Podobne wymaganie w stosunku do studentów (projekt badawczy) pojawia się także w sylabusie zajęć *psychologia emocji i motywacji*.
  10. Rozplanowanie zajęć nie umożliwia efektywnego wykorzystania czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Liczba przewidzianych godzin zajęć z udziałem nauczycieli i studentów dla każdego z dni zjazdów wynosi ponad 17 dla niektórych

semestrów studiów, co pozostaje w całkowitej sprzeczności z zasadami higieny pracy umysłowej.

11. Uczelnia nie posiada odpowiednio bogatych zasobów bibliotecznych, które pozwalałyby na prawidłowy przebieg procesu kształcenia. Lista przedstawionych publikacji z zakresu nauk społecznych dostępnych w bibliotece obejmuje 699 tytułów (bez podania liczby egzemplarzy). Wśród nich jednak znaczna część to publikacje z zakresu pedagogiki, zarządzania, prawa. Oznacza to, że aktualne zasoby, którymi Uczelnia dysponuje są bardzo skromne i nie umożliwiają prawidłowego przebiegu procesu kształcenia na kierunku psychologia. Wnioskodawca zadeklarował uzupełnienie księgozbioru i zarezerwował na ten cel kwotę 30 tysięcy złotych. Nie przedstawiono listy książek, które Wnioskodawca planuje nabyć. W spisie literatury podstawowej znajduje się liczna grupa tytułów, które nie są dostępne w zasobach biblioteki i w części są jednocześnie nieosiągalne na rynku.

§ 2

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Uczelni Państwowej im. Jana Grodka w Sanoku.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Tadeusz Stanisławski
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada jest nieprawidłowa

Nazwa zajęć lub grupy zajęć/poziom studiów/ rok studiów	Imię i nazwisko, tytuł zawodowy /stopień naukowy/tytuł naukowy nauczyciela akademickiego	Uzasadnienie
<i>diagnozowanie w postępowaniu karnym i sądowym</i> semestr 9 ćwiczenia		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie. Brak udokumentowanego i odpowiednio bogatego doświadczenia zawodowego z zakresu zajęć.
<i>praca z osobami wykolejonymi społecznie</i> semestr 5 ćwiczenia		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie. Brak udokumentowanego i odpowiednio bogatego doświadczenia zawodowego z zakresu zajęć.
<i>praca z osobami zagrożonymi niedostosowaniem społecznym i niedostosowanymi społecznie</i> semestr 5 ćwiczenia		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie. Brak udokumentowanego i odpowiednio bogatego doświadczenia zawodowego z zakresu zajęć.
<i>diagnoza i terapia zaburzeń komunikacji językowej osób starszych</i> semestr 7 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>stereotypy i uprzedzenia w relacjach społecznych.</i> semestr 9 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.

<i>wprowadzenie do filozofii</i> semestr 1 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>logika</i> semestr 2 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>antropologia filozoficzna</i> semestr 2 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>podstawy psychopatologii</i> semestr 4 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>psychologia uczenia się i pamięci</i> semestr 3 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>drama</i> semestr 3 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>psychologia myślenia i podejmowania decyzji</i> semestr 4 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>psychologia kliniczna człowieka dorosłego</i> semestr 6 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>psychologia rodziny</i> semestr 8 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>systemowe ujęcie rodziny</i> semestr 8 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>poradnictwo psychologiczne</i> semestr 3 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>psychologia percepcji</i> semestr 2 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>metody badania inteligencji i procesów poznawczych</i> semestr 6 ćwiczenia		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie. Brak udokumentowanego i odpowiednio bogatego

		doświadczenia zawodowego z zakresu zajęć.
<i>psychologia ewolucyjna</i> semestr 10 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>psychologia rozwoju człowieka dorosłego</i> semestr 5 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>psychologia transportu</i> semestr 3 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>rodzina z dzieckiem ze spektrum autyzmu</i> semestr 10 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>psychologia dysfunkcji szkolnych</i> semestr 10 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>podstawy psychoterapii</i> semestr 10 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>diagnoza psychologiczna człowieka dorosłego</i> semestr 10 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>terapia grupowa</i> semestr 6 ćwiczenia		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie. Brak udokumentowanego i odpowiednio bogatego doświadczenia zawodowego z zakresu zajęć.
<i>terapia indywidualna</i> semestr 6 ćwiczenia		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie. Brak udokumentowanego i odpowiednio bogatego doświadczenia zawodowego z zakresu zajęć.
<i>zaburzenia odżywiania i otyłości</i> semestr 6 ćwiczenia		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.

		Brak udokumentowanego i odpowiednio bogatego doświadczenia zawodowego z zakresu zajęć.
<i>psychologia osób starszych</i> semestr 10 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>psychologia rozwoju człowieka dorosłego</i> semestr 6 ćwiczenia		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie. Brak udokumentowanego i odpowiednio bogatego doświadczenia zawodowego z zakresu zajęć.
<i>obserwacja i wywiad w praktyce psychologa</i> semestr 7 ćwiczenia		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie. Brak udokumentowanego i odpowiednio bogatego doświadczenia zawodowego z zakresu zajęć
<i>lasoterapia</i> semestr 4 wykład i ćwiczenia		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>psychoterapia w kontakcie z naturą</i> semestr 4 wykład i ćwiczenia		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>psychologia kliniczna dzieci i młodzieży</i> semestr 5 wykład i ćwiczenia		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>organizacja procesu terapeutycznego</i> semestr 7 ćwiczenia		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie. Brak udokumentowanego i odpowiednio bogatego doświadczenia zawodowego z zakresu zajęć
<i>metody badania osobowości i temperamentu</i> semestr 5 ćwiczenia		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie. Brak udokumentowanego i odpowiednio bogatego

		doświadczenia zawodowego z zakresu zajęć
<i>psychologia twórczości</i> semestr 10 wykład i ćwiczenia		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>psychologia różnic indywidualnych</i> semestr 2 wykład i ćwiczenia		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>podstawy psychometrii</i> semestr 4 wykład i ćwiczenia		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>metody i techniki projekcyjne</i> semestr 7 ćwiczenia		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie. Brak udokumentowanego i odpowiednio bogatego doświadczenia zawodowego z zakresu zajęć
<i>patologia w relacjach międzyludzkich</i> semestr 8 ćwiczenia		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie. Brak udokumentowanego i odpowiednio bogatego doświadczenia zawodowego z zakresu zajęć
<i>metody jakościowe i ilościowe</i> semestr 6 ćwiczenia		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie. Brak udokumentowanego i odpowiednio bogatego doświadczenia zawodowego z zakresu zajęć
<i>programy pomocy rówieśniczej</i> semestr 10 ćwiczenia		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie. Brak udokumentowanego i odpowiednio bogatego doświadczenia zawodowego z zakresu zajęć
<i>psychopatologia nowych mediów</i> semestr 7 ćwiczenia		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie. Brak udokumentowanego i odpowiednio bogatego

		doświadczenia zawodowego z zakresu zajęć
<i>patologie w miejscu pracy</i> semestr 7 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>biologiczne podstawy zachowania</i> semestr 1 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>biologiczne podstawy zaburzeń</i> semestr 5 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>biomedyczne podstawy rozwoju</i> semestr 2 ćwiczenia		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>etyka zawodu psychologa</i> semestr 1 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>psychologia rozwoju dzieci i młodzieży cz. 1</i> semestr 3 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>psychologia rozwoju dzieci i młodzieży cz. 2</i> semestr 4 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>kulturowe ramy zachowań społecznych</i> semestr 5 konwersatorium		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>podstawy wielokulturowości</i> semestr 7 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.
<i>diagnozowanie w postępowaniu karnym i sądowym</i> semestr 9 wykład		Dorobek naukowy nie jest powiązany z problematyką zajęć określoną w sylabusie.